

سۇئال

ماڭا ئايال كىشىنىڭ تاھارەتنى قانداق ئالىدىغانلىقىنى دەپ بەرسەڭلار . مەن بۇنى ئايالىم ئۈچۈن سوراۋاتىمەن . يەنە مەن كۇرسى ئايىتىنىڭ ئەرەپچىسىنى قانداق قىلسام ئىنگىلىزچە ھەرپلەر بىلەن ئوقۇيالايمەن . چۈنكى مەن ئۇلۇغ ئاللاھ ئۆزىنى تىلغا ئالغان گۈزەل ئايەتلەرنى ئۆگىنىشكە تولىمۇ قىزىقمەن . بۇ سۇئالىمغا جاۋاپ بىرىشىڭلارنى ئۈمۈد قىلىمەن ، چۈنكى قەلبىم جاۋاپقا تەشنا . ھەمدە ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ، ئۇنىڭ ئائىلىسى ۋە ساھابىلىرىغا رەھىم-شەپقەت قىلسۇن .

تەپسىلىي جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

ئالدى بىلەن ، سىزگە يىتەكلىنىشنى ئاسان قىلغان ، قەلبىڭىزنى ئىچىۋەتكەن ئاللاھنى مەدھىيلەيمىز . ھەمدە ئاللاھتىن بىزنى ۋە سىزنى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشتا چىڭ تۇرغۇزىشىنى سورايمىز ھەمدە سىزنىڭ دىنى ئىشلىرىڭىزنى ئۆگىنىشكە بولغان تىرىشچانلىقىڭىزغا تەشەككۇر ئېيتىمىز . ۋە سىزگە ئىبادىتىڭىزنى رۇسلايدىغان بىلىمنى ئىگەللەشتە تىرىشچان بولۇشىڭىزغا ھەمدە قۇرئان ئوقۇيالايدىغان ، ئۇنى تەلەپ قىلىنغان بويىچە چۈشىنەلگىچە ئەرەب تىلىنى ئۆگىنىشكە قىزىقىشىڭىزغا نەسىھەت قىلىمىز . ئاللاھتىن سىزگە پايدىلىق بىلىمنى بىرىشىنى سورايمىز .

تاھارەتنىڭ شەكلىگە كەلسەك ، ئۇنىڭ ئىككى خىل شەكلى بار :

بىرىنچى : ۋاجىپ شەكىل : يەنى :

1- يۈزنى تولۇق بىر قىتىم يۇيۇش ، ھەمدە ئېغىز ۋە بۇرۇننى چايقاش ئۇنىڭ ئىچىدە .

2- ئىككى قولى جەينەككەچە بىر قىتىم يۇيۇش

3- باشنىڭ ھەممە قىسمىنى سۈرتۈش (مەسىھ قىلىش) ، ئىككى قۇلاقمۇ ئۇنىڭ ئىچىدە .

4- ئىككى پۇتنى ئىككى ئوشۇق بىلەن قوشۇپ بىر قىتىم يۇيۇش ، يۇقارقى ھەربىرىدىكى بىر قىتىمنىڭ مەنىسى تىلغا ئېلىنغان ئەزانىڭ ھەممە قىسمىنى تولۇق يۇيۇشنى كۆرسىتىدۇ .

5- تەرتىپ ، يەنى ئالدى بىلەن يۈزنى ئاندىن ئىككى قولى يۇيۇش ، ئاندىن باشنى سۈرتۈش ئاندىن ئىككى پۇتنى يۇيۇش .

چۈنكى پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) تاھارەتنى مۇشۇ تەرتىپ بويىچە ئالغان .

6- كەينى-كەينىدىن بولۇش ، يەنى تىلغا ئېلىنغان ئەزالارنى بىر ئەزانى يۇيۇش بىلەن ئالدىدىكى ئەزانى يۇيۇش ئارىلىقىنى ئادەت بويىچە ئۇزۇن دەپ قارىلىدىغان دەرىجىدە ئۇزۇپ قويماستىن كەينى-كەينىدىن يۇيۇش بولۇپ ، بىر ئەزادىن كىيىن كىيىنكى ئەزانى ئۇلاپ يۇيىدۇ .

بۇ پەرىزلەرنىڭ دەلىلى : ئاللاھنىڭ مۇنۇ سۆزى : ئى مەنلەر! ناماز (ئوقۇماقچى بولۇپ) تۇرغىنىڭلاردا، يۈزۈڭلارنى يۇيۇڭلار، قولۇڭلارنى جەينىكىڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، بىشىڭلارنى سۈرتۈڭلار (مەسھى قىلىڭلار)، پۇتۇڭلارنى ئوشۇقۇڭلار بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، ئەگەر جۇنۇب بولساڭلار پاكلىنىڭلار (يەنى غۇسلى قىلىڭلار)، ئەگەر كېسەل بولساڭلار (سۇ زىيان قىلىدىغان بولسا)، ياكى سەپەر ئۈستىدە بولۇپ (سۇ تاپالمىساڭلار)، ياكى سىلەرنىڭ بىرسىڭلار ھاجەتخانىدىن كەلگەن (يەنى تاھارەت سۇندۇرغان) بولساڭلار، ياكى ئاياللىرىڭلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن (غۇسلى تاھارەت ئۈچۈن) سۇ تاپالمىساڭلار، پاك تۇپراقتا تەيەممۇم قىلىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈڭلارغا قولۇڭلارغا مەسھى قىلىڭلار، اللە سىلەرگە مۇشەققەتنى خالىمايدۇ، لېكىن اللە شۈكۈر قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرنى پاك قىلىشنى، (ئىسلام شەرىئىتىنى بايان قىلىش بىلەن) نېمىتىنى سىلەرگە تاماملاشنى خالايدۇ. [مائىدە (داستان) : 6]

ئىككىنچى شەكىل : مۇستەھەپ شەكىل : يەنى پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) سۈننىتىدە كەلگەنلىرى بولۇپ ، ئۇنىڭ تەپسىلاتى تۆۋەندىكىچە :

1- پاكلىنىشنى ۋە تاھارەتسىزلىكتىن قۇتۇلۇشنى نىيەت قىلىش ، ھەمدە نىيەت ئېغىزدا دىيىلمەيدۇ . قالدى ئىبادەتلەرمۇ شۇنداق .

2- بىسىمىلاھ (ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن) دىيىش

3- ئاندىن ئىككى ئالقىنىنى ئۈچ قىتىم يۇيۇش

4- ئاندىن ئۈچ قىتىم ئېغىزنى چايقاش ، ۋە بۇرنىنى ئۈچ قىتىم چايقاش ، بۇرنىدىكى سۇنى سول قولى بىلەن مىشقىرىش .

5- يۈزنى ئۈچ قىتىم يۇيۇش . يۈزنىڭ چېكى ئۇزۇنسغا ئادەتتە چاچ ئۈنگەن جايدىن باشلاپ ئىككى جاۋغاي ۋە ئىككىگە تۆۋەنلىگەنچە ، توغرىسىغا ئوڭ قۇلاقىدىن سول قۇلاقىچە . ئەر كىشى ساقىلىنى يۇيىدۇ چۈنكى ئۇ يۈزنىڭ بىر قىسمى . ئەگەر ئۇ قىسقا بولسا ئۇنىڭ تىگى ۋە سىرتى يۇيۇلىدۇ ، ئەگەر تېرىنى يۈگەپ تۇرىدىغان قويۇق بولسا ئۇنىڭ سىرتىلا يۇيىلىدۇ ھەمدە بارماق بىلەن ئارىلىنىدۇ .

6- ئاندىن ئىككى قولىنى جەينەككە ئۈچ قىتىم يۇيىدۇ ، ھەمدە قولىنىڭ چېكى تىرىقچىلار قوشۇلۇپ بارماقلىرىنىڭ ئۈچىدىن چوڭ بىلەكنىڭ تۆۋەنلىگەنچە . ھەمدە يۇيۇشتىن بۇرۇن قولغا چاپلىشىپ قالغان خېمىر ياكى لاي ، سىر ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش سۇنىڭ تېرىگە تىگىشىدىن توسۇپ قويىدىغان نىمىلەرنى يوقۇتۇش كىرەك .

7- ئاندىن كىيىن باشنى ۋە ئىككى قۇلاقنى ئىككى قولىنى يۇيۇشتىن قىپقالغان ھۆللۈكتىن باشقا يىڭى سۇ بىلەن سۈرتىدۇ . باشنى سۈرتۈشنىڭ شەكلى بولسا سۇ بىلەن ھۆللەنگەن ئىككى قولىنى باشنىڭ ئالدى قىسمىغا قويىدۇ ، ھەمدە ئۇلارنى گەدەنگە مەڭگۈرىدۇ ، ئاندىن ئۇلارنى باشلىغان ئورۇنغا قايتۇرۇپ كىلىدۇ . ئاندىن ئىككى كۆرسەتكۈچ بارماقنى ئىككى قۇلاقنىڭ تۆۋەنلىگەن كىرگۈزىدۇ ، سىرتىنى بولسا ئىككى باش بارماق بىلەن سۈرتىدۇ . ئايال كىشىنىڭ چېچىغا نىسبەتەن ، مەيلى ئۇ قويۇۋىتىلگەن ياكى باشنىڭ ئالدى قىسمىدىن بويۇندىكى چاچ ئۈنگەن جايغىچە ئۆرۈلگەن بولسۇن ئۇنى سۈرتىدۇ ، ھەمدە چېچىنىڭ دۈمبىسىگە چۈشۈپ تۇرغان قىسمىنى سۈرتۈش ۋاجىپ ئەمەس .

8- ئاندىن ئىككى پۇتنى ئىككى ئوشۇققىچە يۇيىدۇ ، ھەمدە ئىككى ئوشۇق بولسا پاچاقنىڭ تۆۋەنلىكى قىسمىدا چوقچىيىپ تۇرغان

ئىككى سۆڭەك .

يۇقارقىلارنىڭ دەلىلى بولسا : ئۇسماننىڭ ئازاتگەردىسى ھۇمراننىڭ ھەدىسى ، ئۇنىڭدا مۇنداق دىيىلگەن : ئۇسمان بىن ئەففان (ئاللاھ ئۇنىڭدىن رازى بولسۇن) تاھارەتكە سۇ چاقىردى-دە ، تاھارەت ئالدى . شۇنىڭ بىلەن ئىككى ئالغىنىنى ئۈچ قىتىم يۇدى ، ئاندىن ئېغىزىنى چايقىدى ۋە مىشقىردى ئاندىن يۈزىنى ئۈچ قىتىم يۇدى ئاندىن ئوڭ قولىنى جەينەككە ئۈچ قىتىم يۇدى ئاندىن سول قولىنى شۇنىڭغا ئوخشاش يۇدى ئاندىن بېشىنى سۈرتتى ئاندىن ئوڭ پۇتىنى ئىككى ئوشۇققىچە ئۈچ قىتىم يۇدى ئاندىن سول پۇتىنى شۇنىڭغا ئوخشاش يۇدى ئاندىن مۇنداق دىدى : " مەن ئاللاھ ئەلچىسىنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مىنىڭ مۇشۇ تاھارىتىمگە ئوخشاش تاھارەت ئالغانلىقىنى كۆردۈم ئاندىن ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىدى : **كىمكى مىنىڭ مۇشۇ تاھارىتىمگە ئوخشاش تاھارەت ئالسا ئاندىن ئىككى رەكەت ناماز ئوقۇسا ، ھەمدە نامازدا باشقا نىمىنى ئويلىمىسا ، ئۇنىڭ ئىلگىرىكى گۇناھلىرى كەچۈرۈلتىلىدۇ .** " . [ئۇنى مۇسلىم نەقىل قىلغان ، پاكلىنىش 331]

تاھارەتنىڭ شەرىتلىرى بولسا : مۇسۇلمان بولۇش ، ئەقىل ، پەرىق ئىتىش ۋە نىيەت . شۇڭا كاپىرنىڭ ، ساراڭنىڭ ، ئۇنى پەرق ئىتەلمەيدىغان كىچىك بالىنىڭ ، ۋە سالقىنداشقا ئوخشاش نىيەتنى قىلىپ تاھارەتنى نىيەت قىلمىغان كىشىنىڭ تاھارىتى توغرا ئەمەس . ھەمدە سۇنىڭ پاكىز بولۇشى شەرىت قىلىنىدۇ شۇڭا نجىس سۇ بىلەن تاھارەت توغرا بولمايدۇ . ۋە يەنە ئايال كىشى تىرىقلىرىغا قويدىغان سىر خېنىگە ئوخشاش سۇنىڭ تېرە ۋە تىرىقلىرىغا تىگىشىنى توسۇپ قويدىغان نىمىلەرنى يوقۇتۇش شەرت .

بىسمىلاھ دىيىش كۆپچىلىك ئالىملارنىڭ قارىشىغا ئاساسەن بەلگىلەنگەن ئىش ، بىراق ئۇلار ئۇنىڭ ۋاجىپ ياكى سۈننەتلىكىدە ئىختىلاپلىشىدۇ . ھەمدە ئۇنى تاھارەتنىڭ بېشىدا ياكى جەرياندا ئىسىگە ئالغان كىشى ئۇنى دىيىش كىرەك . ھەمدە تاھارەت شەكلىدە ئەر كىشى بىلەن ئايال كىشىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوخشىماسلىق يوق . تاھارەتتىن بىكار بولغاندىن كېيىن : " ئەشەھدۇ ئەنلا ئىلاھە ئىللەلاھ ۋەھدەھۇ لاشەرىكە لەھ . چە ئەشەھدۇ ئەننە مۇھەممەدەن ئەبىدۇھۇ ۋە رەسۇلۇھ (گۇۋاھلىق بىرىمەن ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق ، ئۇ يالغۇز ، شىرىكى يوق . ۋە گۇۋاھلىق بىرىمەن مۇھەممەد ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى .) " دىيىش مۇستەھەپ . چۈنكى پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : **سىلەردىن بىر كىم تاھارەت ئېلىپ ، ۋە تاھارىتىنى مۇكەممەل ئېلىپ ئاندىن : " ئەشەھدۇ ئەنلا ئىلاھە ئىللەلاھ ۋەھدەھۇ لاشەرىكە لەھ . چە ئەشەھدۇ ئەننە مۇھەممەدەن ئەبىدۇھۇ ۋە رەسۇلۇھ (گۇۋاھلىق بىرىمەن ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق ، ئۇ يالغۇز ، شىرىكى يوق . ۋە گۇۋاھلىق بىرىمەن مۇھەممەد ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى .) " دىسلا ، ئۇنىڭغا جەننەتنىڭ سەككىز ئىشىكى ئېچىلىدۇ ، قايسىسىدىن خالىسا ، شۇنىڭدىن كىرىدۇ .** [ئۇنى مۇسلىم نەقىل قىلغان ، پاكلىنىش 345] تىرمىزىيىنىڭكىدە بۇنى بۇنى قوشىدۇ : " ئاللاھۇممە ئىجئەلنىي مىنەت تەۋۋابىي ۋە ئىجئەلنىي مىنل مۇتەتەھھىرىيىن (ئى ئاللاھ مىنى تەۋبە قىلغۇچىلاردىن قىلغىن ۋە مىنى پاكلاغۇچىلاردىن قىلغىن . " [پاكلىنىش ، 50 . ھەمدە ئەلبانىي ئۇنى سەھىيھ سۈنەنى ئەبۇ داۋۇدتا سەھىيھ دەپ تۈرگە ئايرىغان ، 48]

[الملخص الفقهي للفوزان 1/36] كە قاراڭ .

سىزنىڭ : " ئاللاھتىن پەيغەمبىرىمىزگە رەھىم- شەپقەت قىلىشىنى سورايمەن. " دىگەن سۆزىڭىزگە كەلسەك ، پەيغەمبەر ھەققىدە بەلگىلەنگىنى بولسا : ئۇنىڭغا تەرىپلەش ۋە ئامانلىقنى سوراش ، خۇددى پەرۋەردىگار بىز بۇيرىغاندەك : **اللە ھەقىقەتەن پەيغەمبەرنى تەرىپلەيدۇ (يەنى ئۈستۈنكى ئالەمدىكىلەرگە ماختاپ بىرىدۇ ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا رەھمەت قىلىدۇ، شەننى ئۇلۇغ قىلىدۇ، دەرىجىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ)، پەرىشتىلەرمۇ ھەقىقەتەن (پەيغەمبەرگە) مەغپىرەت تەلەپ قىلىدۇ، ئى مەنلەر! سىلەر پەيغەمبەرگە(ئاللاھنىڭ) تەرىپلىشىنى ۋە ئامانلىق تىلەڭلار (چۈنكى رەسۇلۇللانىڭ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىكى ھەققى چوڭدۇر، ئۇ سىلەرنى گۇمراھلىقتىن ھىدايەتكە، زۇلمەتتىن يورۇقلۇققا چىقارغۇچىدۇر) . [ئەھزاب (قوشۇنلار) : 56] ھەمدە ئاللاھ ياخشى بىلىدۇ .**

پېشىۋا مۇھەممەد سالىھ مۇنەججىد